МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Біолого-технологічний факультет
Кафедра ветеринарії, гігієни та розведення тварин ім. В.П. Коваленка
Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених

МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТВАРИННИЦТВА УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ»
ПРИСВЯЧЕНІ 81-й РІЧНИЦІ
ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ДОКТОРА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ НАУК, ПРОФЕСОРА, ЧЛЕН-КОРЕСПОНДЕНТА НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ, АКАДЕМІКА АКАДЕМІЇ НАУК ВИЩОЇ ШКОЛИ УКРАЇНИ, ЗАСЛУЖЕНОГО ДІЯЧА НАУКИ І ТЕХНІКИ УКРАЇНИ, КАВАЛЕРА ОРДЕНІВ «ЗА ЗАСЛУГИ» ІІІ СТУПЕНЯ ТА СВЯТОГО КНЯЗЯ ВОЛОДИМИРА

ВІТАЛІЯ ПЕТРОВИЧА КОВАЛЕНКА

23 вересня 2021 року
м. Херсон

УДК 001:63(06)

Відповідальні за випуск:

ПАПАКІНА Н. С. - кандидат с.-г. наук., доцент кафедри ветеринарії, гігієни та розведення тварин ім. В.П. Коваленка.

КРИВИЙ В. В. - заступник голови Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Херсонського державного аграрно-економічного університету.

Адреса редколегії: м. Херсон, вул. Стрітенська, 23
Херсонський державний аграрно-економічний університет
Біолого-технологічний факультет
Головний корпус, аудиторії 35, 70, 90,107

Сучасна наука: стан та перспективи розвитку тваринництва України в умовах Євроінтеграції, матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 23 вересня 2021 р. - Херсон, - С.- 372.

У матеріалах конференції висвітлено сучасні науково-практичні підходи до селекції сільськогосподарських тварин та технології виробництва і переробки продукції тваринництва, забезпечення безпеки середовища та якості отриманої продукції рослинного та тваринного походження, особливості економічного зростання галузі. Для здобувачів вищої освіти, аспірантів, викладачів, наукових співробітників, фахівців сільськогосподарських підприємств результати наукового пошуку можуть бути використані для визначення пріоритетних напрямів подальших досліджень, формування нових наукових ідей. За результатами роботи конференції буде видано електронний збірник наукових публікацій, який буде розміщено на офіційному сайті Херсонського державного аграрно-економічного університету (www.ksau.kherson.ua) протягом місяця з дня проведення заходу.

Матеріали конференції з подальшим доопрацюванням (за необхідністю) можуть бути опубліковані у фахових виданнях Херсонського державного аграрно-економічного університету «Таврійський науковий вісник. Серія: Сільськогосподарські науки», «Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка», «Таврійський науковий вісник. Серія: Технічні науки» та «Водні біоресурси та аквакультура», які внесені до переліку фахових видань України (категорія "Б").

****Автор несе повну відповідальність за викладений матеріал у збірнику матеріалів тез конференції.*

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

КИРИЛОВ Ю. Є. - ректор Херсонського державного аграрно-економічного університету, д-р. екон. наук, професор, голова програмно-організаційного комітету;
ГРАНОВСЬКА В. Г. - перший проректор, проректор з науково-педагогічної роботи Херсонського державного аграрно-економічного університету, д-р екон. наук, професор.
АВЕРЧЕВ О. В. - проректор з наукової роботи та міжнародної діяльності Херсонського державного аграрно-економічного університету, д-р. с.-г. наук., професор;
БАЛАБАНОВА І. О. – канд., с.-г. наук, доцент, декан біолого-технологічного факультету;
ПЕЛИХ В. Г. – д-р., с.-г. наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, академік НААН, завідувач кафедри технологій переробки та зберігання с.-г. продукції;
ПЕЛИХ Н. Л. - канд., с.-г. наук, доцент, завідувач кафедри ветеринарії, гігієни та розведення тварин ім. В. П. Коваленка;
ВЕДМЕДЕНКО О. В. - канд. с.-г. наук, доцент, завідувач кафедри технології виробництва продукції тваринництва;
НОВІКОВА Н. В. - канд. с.-г. наук, доцент, в. о. завідувача кафедри інженерії харчового виробництва;
ПАПАКІНА Н. С. - канд. с.-г. наук, доцент кафедри ветеринарії, гігієни та розведення тварин ім. В.П. Коваленка;
КРИВИЙ В. В. - заступник голови Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Херсонського державного аграрно-економічного університету.

Програма конференції:

Кейс 1. Сучасні особливості селекції, розведення, ветеринарії та гігієни тварин з урахуванням впливу кліматичних та антропогенних чинників

Кейс 2. Сучасні технології утримання, годівлі і підвищення біології продуктивності тварин

Кейс 3. Сучасні аспекти якості, безпечності переробки продукції тваринництва та рослинництва

Кейс 4. Тенденції розвитку виробництва продукції тваринництва і рослинництва для харчового виробництва та індустрії готельно-ресторанної справи

Кейс 5. Комерціалізація галузі тваринництва

© Колектив авторів Херсонського державного аграрно-економічного університету, 2021

2. Резникова Н.Л. Консолідованість показників ефективності використання корів. *Вісник аграрної науки*. 2004. № 1. С. 71-73.

3. Хмельничий Л.М., Костюк В.В. Оцінка худоби при формуванні молочного стада. *Вісник Черкаського інституту АПК*. Черкаси, Вип. 4. 2004. С. 142-146.

4. Пелехатий М.С., Ковальчук Т.І. Екстер'єрно-конституційні особливості корів різних генотипів новостворених українських молочних порід. *Вісник аграрної науки*. 2006. № 6. С. 45-51.

5. Вінничук Д.Т, Мережко П.М. Шляхи створення високопродуктивного молочного стада. Київ. Урожай, 1991. 240 с.

УДК 636.4.082.22

ВИРІВНЯНІСТЬ ГНІЗДА СВИНОМАТОК

Круподер М.С. – здобувач ступеня доктора філософії
*Науковий керівник – **Пелих В.Г.,** академік НААН, професор кафедри технологій переробки та зберігання с.-г. продукції, доктор с.-г. наук
Херсонський державний аграрно-економічний університет

Підвищення ефективності селекційного процесу у свинарстві в значній мірі ґрунтується на використанні тварин з бажаним типом продуктивності. У таких популяціях необхідно консолідувати бажані ознаки для закріплення в потомстві отриманого ефекту. Одним із прийомів селекції свиней на підвищення відтворювальних якостей є відбір за індексом вирівняності гнізда, що є однією з провідних ознак відтворювальної здатності свиноматок, яку слід враховувати при їх оцінці після першого опоросу і для відбору в основне стадо.

Вченими встановлено, що поросята народжуються неоднаковими за живою масою, це пов'язано не із породною належністю, а із впливом взаємодії факторів, які зумовлюють прояв цієї ознаки (22,3%). У менших

за масою поросят спостерігається більша смертність. Збільшення величини коливань у живій масі на час народження прямо пропорційне смертності.

Один із критеріїв підвищення точності оцінки відтворювальних якостей тварин є визначення індексу вирівняності гнізд за великоплідністю та встановлення його зв'язку з подальшою продуктивністю ремонтного молодняку. Особини з близькими показниками росту потребують подібних умов годівлі та утримання. В умовах вирівняного за живою масою гнізда виключаються негативні наслідки ієрархічних взаємовідносин серед поросят, відповідно знижується загальний рівень стресових явищ під час вирощування.

Дослідженнями встановлено, що вирівняність новонароджених поросят має високу позитивну кореляційну залежність з вирівняністю гнізда на час відлучення (r=0,75). Крім цього встановлено, що дана ознака має високий рівень успадкованості (h^2=0,41) та достатню мінливість (Cv=39,44%), що створює умови для ефективного відбору гнізд свиноматок.

Для визначення вирівняності гнізда на час народження свиноматок застосовуються різні методики. Так, Березовським М.Д. та Ломако Д.В. запропоновував визначати вирівняність гнізда з урахуванням максимальної та мінімальної живої маси поросят у гнізді. Дослідженнями Халака В. І. розроблено та запатентовано індекс $ІВГ_0$ з максимальним показником живої маси одного поросяти на час народження 2,5 кг в структурі індексу. Коваленко Т.С. пропонує використовувати оцінку однорідності та вирівняності гнізд свиноматок за розробленими індексами: модифікованим індексом М.Д.Березовського-Д.В.Ломако (Ім), індексами однорідності В.П.Коваленко ($I_{К1}$ та $I_{К2}$) із залученням величини дисперсії ознаки великоплідності поросят у гнізді. Вирівняність гнізда при відлученні розраховується за формулою Клеміна-Павлова, за яким

тварини з індексом до 90 балів відносяться до II класу, 91-100 балів до I класу і вище 100 балів – до еліти.

Особливості ознаки вирівняності гнізда за великоплідністю широко висвітлені у роботах Березовського М. Д., Ломако Д. В., якими встановлено, що підвищення даної ознаки за живою масою позитивно впливає на життєдіяльність та швидкість росту поросят в гнізді, зменшує відхід поросят. Поросята з низькою живою масою при народженні мають низькі шанси вижити серед значно більших ровесників і значно більшу можливість вижити серед поросят з однаковою з ними массою. Дослідження у даному напрямку були також висвітлені у роботах багатьох вчених. За результатами встановлено, що маткам з вирівняних гнізд властива значно вища збереженість приплоду.

У дослідженнях Шейко І.П., Шейко Р.І. протягом трьох тижнів підсисного періоду відмічена висока збереженість поросят (93…96 %), що зумовлено вирівняністю гнізд та високою молочністю свиноматок.

Поняття консолідації гнізда вченими розглядається з декількох сторін. Найбільш фундаментальні узагальнення свідчать, що «консолідованість», як альтернатива генетичній мінливості, є базою і матеріалом для селекційного поліпшення. Ящо мета селекційної роботи – створення нового селекційного матеріалу, то його консолідація доцільна лише до певного рівня гетерозиготності (можливо 10….15% за поліморфними ознаками, на рівні природних популяцій), а якщо ставиться завдання отримання товарних тварин, то бажана максимальна консолідація, однорідність стада, групи. У теоретичному плані це досягається використанням принципів стабілізуючого відбору.

Отже, сучасні селекційні ознаки та підходи до підбору батьківських вихідних форм свиней різного походження є значущими у роботі, що направлена на підвищення відтворювальних якостей свиноматок. А застосування селекційної ознаки – вирівняності гнізда, що має високий рівень наслідування, дозволяє відбирати свиноматок з високими

продуктивними якостями, які передаються потомкам.

Список використаної літератури:

1. Клемин В. П. Оценка свиноматок по выравненности гнезда при отъеме / В. П. Клемин, С. Ф. Павлова // Бюллетень ВНИИ разведения и генетики с.- х. животных. – 1984. – С. 5–7.
2. Коваленко Т. С. Спосіб оцінки однорідності гнізд свиноматок за ознакою великоплідності / Т. С.Коваленко // Таврійський науковий вісник. – Херсон: Айлант, 2009. – №66 – С. 115 – 118.
3. Ломако Д.В. Вивчення ознак відтворювальної здатності свиноматок при чистопородному розведенні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. с. – г. наук: спец. 06.02.01 «Розведення та селекція тварин» / В.Д.Ломако. – Полтава, 2000. – 20 с
4. Патент 66551Україна, МПК (2011.01) A 01K 67/02, A 61D 19/00.Спосіб визначення вирівняності гнізда свиноматок / Халак В. І.; заявник патенту Інститут тваринництва центральних районів УААН, власник патенту ДУ Інститут сільського господарства степової зони НААН. - № u 2011007148; заявл. 06.06.2011; опубл. 10.01.2012, Бюл. №1.
5. Пелих В.Г. Селекційні методи підвищення продуктивності свиней: монографія. – Херсон: Айлант, 2002. – 264 с.
6. Халак В.І. Нова математична модель визначення вирівняності гнізда свиноматок // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. Ґжицького. – 2011. – №. 13,№ 2 (2). – С. 147-154.

ЗМІСТ

КЕЙС 1. СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ СЕЛЕКЦІЇ, РОЗВЕДЕННЯ, ВЕТЕРИНАРІЇ ТА ГІГІЄНИ ТВАРИН З УРАХУВАННЯМ ВПЛИВУ КЛІМАТИЧНИХ ТА АНТРОПОГЕННИХ ЧИННИКІВ	
Альшамайлех Х. С., Кулібаба Р. О. ПРОДУКТИВНІ ЯКОСТІ КОРІВ МОЛОЧНИХ ПОРІД З РІЗНИМИ ГЕНОТИПАМИ ЗА ЛОКУСАМИ ПРОЛАКТИНУ ТА РЕЦЕПТОРУ ГОРМОНУ РОСТУ	4
Богдан М. К., Чігірьов В. О., Гурко Є. Ю., Мажиловська К. Р., Кишлали О. К. МОЛОЧНА ПРОДУКТИВНІСТЬ ПОМІСНИХ ОВЕЦЬ F_1 ЦИГАЙСЬКОЇ ПОРОДИ З АСКАНІЙСЬКИМ КРОСБРЕДНИМ, АСКАНІЙСЬКИМ ЧОРНОГОЛОВИМ ТА ОДЕСЬКИМ ТИПОМ АСКАНІЙСЬКОЇ М'ЯСО-ВОВНОВОЇ ПОРОДИ ОВЕЦЬ	8
Гілевич Л. О., Харламова Т. С. ВИЗНАЧЕННЯ ВПЛИВУ ПРИРОДНОГО ВІДБОРУ НА ПОКАЗНИКИ ВІДТВОРЮВАЛЬНИХ ЯКОСТЕЙ СВИНЕЙ	11
Деркач О. В., Харламова Т. С. ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ГЕНЕТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПРОДУКТИВНИХ ЯКОСТЕЙ СВИНЕЙ	17
Дубинська К. О., Панкєєв С. П. СЕЛЕКЦІЙНІ ІНДЕКСИ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ ДЛЯ ОЦІНКИ ПРОДУКТИВНИХ ОЗНАК В СУЧАСНОМУ СВИНАРСТВІ	20
Зіньковська С. В., Папакіна Н. С. ПІДХОДИ ДО ОПТИМІЗАЦІЇ ВІДТВОРЕННЯ ОВЕЦЬ	26
Іващенко О. Ю., Кулібаба Р. О. ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ БІОІНФОРМАЦІЙНОГО АНАЛІЗУ ДЛЯ ОПТИМІЗАЦІЇ ПАРАМЕТРІВ АМПЛІФІКАЦІЇ ЗА ЛОКУСАМИ *TNFα* та *SLC11A1*	29
Казьмірук Л. В. МАСОМЕТРИЧНА ОЦІНКА ПРИ ДОБОРІ КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧЕРВОНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ	33
Круподер М. О. ВИРІВНЯНІСТЬ ГНІЗДА СВИНОМАТОК	36
Мамедов С. М. ОСОБЛИВОСТІ АДАПТОГЕНЕЗУ РОМАНІВСЬКИХ ОВЕЦЬ У ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ	40
Овдієнко К. М., Корбич Н. М. ОСОБЛИВОСТИ ПОКАЗНИКІВ ПРОДУКТИВНОСТІ БДЖІЛ РІЗНИХ ПОРІД В УМОВАХ ФГ «ДВА КНЯЗЯ» ВЕСЕЛІВСЬКОГО РАЙОНУ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ	43
Одноріг С. Ю., Корбич Н. М. КОРЕЛЯЦІЙНІ ЗВ´ЯЗКИ ТА УСПАТКУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ ПРОДУКТИВНОСТІ МОЛОДНЯКУ ТАВРІЙСЬКОГО ТИПУ АСКАНІЙСЬКОЇ ТОНКОРУННОЇ ПОРОДИ З УРАХУВАННЯМ КОЛЬОРУ	46